

[Indenrigsministeren]

munale merudgifter eller besparelser, skal ledsages af tilskudsændringer. Det indebærer, at kommunerne ikke kan pålægges nye opgaver, uden at der følger penge med. Den eksisterende hjemmel til at ændre tilskuddene ved ændringer i byrde- og opgavefordelingen opretholdes.

Endelig foreslås der to bestemmelser, som skal sikre, at kommunerne ikke tvinges til store nedskæringer eller skatteforhøjelser.

Det foreslås, at indenrigsministeren med finansudvalgets tilslutning skal kunne forhøje tilskuddene, hvis udgifterne løber fra indtægtsgrundlaget. Desuden skal der kunne ændres i tilskuddene i løbet af tilskudsåret, hvis de opgaver, kommunerne er pålagt af staten, ændrer sig.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de dertil knyttede bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til det høje tings velvillige behandling.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om etårig binding af primærkommunal overskudslikviditet.

(Lovforslag nr. L 119).

Forslaget går ud på at binde 2 mia kr. af kommunernes likvide beholdninger i ét år. Pengene indbetales til staten inden 1. juli 1984 og tilbagebetales i månedlige rater i 1985. Der ydes en forrentning på 10 pct.

Baggrunden for likviditetsbindingen er, at kommunernes og amtskommunernes likvide beholdninger er vokset med ca. 4 ½ mia kr. i 1983. Heraf udgør likviditetsvæksten alene i kommunerne 3 ½ mia kr. I disse likviditetstal indgår ikke kursstigninger på obligationer m.v., som skønnes at udgøre ca. 1 ½ mia kr.

I 1984 forventes en yderligere forbedring af likviditeten.

En del af likviditetsvæksten er skabt af kommunernes og amtskommunernes egen spareindsats. Denne del af væksten er det ikke hensigten at binde.

En anden del af likviditetsvæksten i 1983 og 1984 skyldes regeringens genopretningspolitik. Denne politik har bl.a. gennem øgede indkomstkatter og selskabsskatter, lavere pris- og lønudvikling m.v. skabt en likviditet, som kommunerne generelt ikke har kunnet forudse.

I alt skønnes regeringens politik i 1983 og 1984 at medføre en øget likviditet på ca. 2,4 mia kr. i kommuner og amtskommuner.

For amtskommunerne foreslås gennem et særskilt lovforslag en bunden opsparring på i alt ca. 390 mill. kr.

I det hermed fremsatte forslag er det som nævnt foreslået at binde 2 mia kr. af kommunernes likvide beholdninger i ét år.

Forslaget sigter mod at hindre, at disse likvide beholdninger direkte eller indirekte omsættes i øget aktivitet.

Forslaget er udformet således, at det ikke vil få konsekvenser i forhold til de kommunale budgetter for 1984. Den enkelte kommunes likviditetsbinding beregnes nemlig som 70 pct. af det likviditetsbeløb, der overstiger 12 pct. af kommunens budgetterede netto-drifts- og anlægsudgifter i 1984, idet der herudover er indsat to begrænsninger:

- beløbet må ikke overstige væksten i kommunens likviditet i 1983,
- beløbet må ikke overstige 2 pct. af kommunens budgetterede beskatningsgrundlag for 1984.

Med de nævnte grænser omfatter bindingen altså ikke likviditetsbeløb på under 1 ½ måneds udgifter (12 pct.s grænsen), ligesom det bundne beløb ikke bliver for stort i forhold til beskatningsgrundlaget (2 pct.s grænsen).

Idet jeg i øvrigt henviser til det foreliggende lovforslag og de dertil knyttede bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til det høje tings velvillige behandling.

Albrechtsen (VS):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af boligbyggeriet.

(Beslutningsforslag nr. B 57).

Forslag til folketingsbeslutning om afvikling af lejeværdibeskatning og rentefradrag for ejerboliger.

(Beslutningsforslag nr. B 58).

Forslag til lov om husejestop.

(Lovforslag nr. L 105).

Forslag til lov om ændring af lov om individuel boligstøtte. (Forbedring af boligsikring m.v.).

(Lovforslag nr. L 106).

[Albrechtsen]

Forslag til lov om ændring af lov om bolig-byggeri. (Ophævelse af »antiboykotloven« m.v.) (Lovforslag nr. L 107).

Det burde være en selvfølge, at alle i Danmark havde en god og en sund bolig, og således, at ingen risikerede at stå uden en sådan. Dette burde der være bred politisk enighed om, ligesom der burde være fuld enighed om, at retten til en ordentlig bolig ikke skal afhænge af den enkeltes økonomiske situation.

Men i 1980ernes Danmark er der langt mellem dette mål og virkeligheden. Og hvad der er endnu værre: afstanden mellem målet og virkelighedens barske realiteter bliver i øjeblikket større.

Bolignøden vokser. Mangelen på lejeboliger, som de dårligst stillede lejere, herunder ikke mindst de unge, har råd til at betale for, vokser. Samtidig er huslejen i det nyere almennyttige byggeri så høj, at det har knebet at holde de lejligheder, som var tiltænkt børnefamilierne, udlejet, dvs. de større lejligheder.

Ja, i nogle tilfælde når huslejen i det såkaldt sociale byggeri en sådan højde, at det bliver økonomisk fordelagtigt for beboerne at flytte til en ejerbolig!

Denne udvikling må vendes. Det sociale byggeri skal gøres socialt.

Som en række umiddelbare skridt i retning af en mere social boligpolitik, hvis formål det er dels at sikre alle en ordentlig bolig, dels at sikre en social omfordeling af boligstøtten, foreslår venstresocialisterne derfor,

- at lejeværdi og rentefradrag for ejerboliger afvikles,
- at boligsikringen forbedres,
- at der gennemføres et stop for huslejesticninger,
- at lejernes aktionsret sikres, og
- at det almennyttige nybyggeri styrkes, så der bygges 40.000 boliger om året.

Med henblik på den nærmere begrundelse for de enkelte forslag henvises til bemærkningerne til disse.

De fem forslag skal i øvrigt ses i følgende sammenhæng:

1. Et hovedformål er at gøre op med den nuværende stærkt asociale omfordeling, der via rentefradragsordningen sker på boligområdet, og som kun er til fordel for den bedst stillede fjerdedel af befolkningen. Derfor fo-

reslås en afvikling af denne velstillede befolkningsgruppes privilegier på boligområdet.

2. En konsekvens heraf vil være stærkt forøgede skatteindtægter for det offentlige, og det kan således dokumenteres, at der kan gennemføres væsentlige forbedringer for lejerne, uden at dette behøver at føre til øget pres på statsfinanserne. En langt mere social boliglovgivning kan umiddelbart finansieres ad denne vej.

3. Et helt akut skridt i denne retning er forslaget om et huslejestop i alt udlejningsbyggeri på en sådan måde, at udgifter til huslejestoppet i det almennyttige byggeri dækkes af det offentlige, mens de i det private udlejningsbyggeri dækkes af udlejererne.

4. Men huslejestop er ikke nok til at sikre de dårligst stillede lejere. Derfor foreslås boligsikringen forbedret.

5. Men skal lejernes vilkår sikres på længere sigt, er nybyggeriet særdeles afgørende. Kun hvis der bygges tilstrækkelig mange boliger, kan huslejesticningerne i længden holdes i ave og alle sikres en bolig. Derfor foreslås et byggeri på 40.000 enheder om året, hvor det almennyttige byggeri tildeles den andel ud over den nuværende almennyttige byggekvota, som ellers ikke ville blive bygget. Ses forslaget i sammenhæng med forslaget om afvikling af ejerboligprivilegierne, vil det indebære, at langt den største del af de 40.000 boliger bliver almennyttige, da der næppe kan forventes noget ejerboligbyggeri af betydning, når den massive statsstøtte til dette afvikles.

Det skal i øvrigt nævnes, at de offentlige ekstraudgifter til et forøget almennyttigt byggeri er beskedne, idet den forøgede byggeaktivitet vil medføre store besparelser vedrørende understøttelse, øgede offentlige skatteindtægter m.v.

Forslagene har endvidere det sigte at opheve den splittelse mellem lønarbejderne, som de borgerlige og socialdemokratiet har skabt gennem boligpolitikken. Det er lykkedes de borgerlige at skabe en splittelse – på et helt kunstigt grundlag – mellem lønmodtagere, der er boligejere, og lejerne.

Splittelsen er helt kunstig, fordi de mange lønmodtagere med almindelige jævne indkomster, der bor i ejerbolig, ikke har nogen nettofordel af det nuværende ejerboligfradrag, men tværtimod vil have fordel af, at det blev fjernet!